

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Curcă Alexei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-129/24
NR. PIGD 2-21129244-01-3ra-05022024)*

Recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹ din Codul administrativ.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, jud. M.Gandrabur
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

04 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 01 septembrie 2021 Curcă Alexei a înaintat acțiune în instanța de contencios administrative împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de muncă 01 septembrie 1996 – 01 ianuarie 2005.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că a fost încadrat în câmpul muncii din data de 08 iulie 1976, activând în diferite organizații de stat și private, până la data de 18 iunie 2018, când i s-a stabilit pensie pentru limita de vârstă. La stabilirea pensiei, Casa Națională de Asigurări Sociale nu i-a adus la cunoștință ce perioade de muncă au fost incluse în stagiul de cotizare luat în calcul la stabilirea pensiei. O bună parte din activitatea de muncă a desfășurat-o la întreprinderea SRL „Solemio” în calitate de șofer și anume de la 01 septembrie 1996 - până la 14 iulie 2005.

3. Ulterior, a aflat că nu toată perioada de activitate la această întreprindere a fost inclusă de CNAS în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă. Adresându-se cu cererea nr. 12 în data de 06 mai 2021 către CNAS privind activitatea de muncă ce a fost inclusă în stagiul de cotizare, prin răspunsul nr. 2232 din 21 mai 2021, CNAS i-a comunicat care perioade de muncă au fost luate în calcul ca stagiul de cotizare conform datelor din Registrul de stat al evidenței individuale, din care rezultă că în stagiul de cotizare a fost inclusă doar perioada de activitate la SRL „Solemio” de la 01 ianuarie 2005 până la 21 decembrie 2005 (un an de zile), iar perioada de la 01 septembrie 1996 și până la 01 ianuarie 2005 nu a fost inclusă în stagiul de cotizare.

4. La 25 iunie 2021 reclamantul a adresat CNAS o cerere prealabilă, prin care a solicitat emiterea unei decizii de includere în stagiul său de cotizare a perioadei de muncă la SRL „Solemio”, anterior neinclusă în stagiul de cotizare, de la 01 septembrie 1996 și până la 01 ianuarie 2005.

5. Prin răspunsul la cererea prealabilă nr. 3598 din 27 iulie 2021, recepționat la 30 iulie 2021, CNAS a refuzat să includă perioada respectivă de muncă în stagiul de cotizare pe motiv că doar fostul angajator al reclamantului - SRL „Solemio” poate să prezinte informația respectivă (declarațiile persoanei asigurate REV 5) la subdiviziunile CNAS

6. Reclamantul susține că a activat în calitate de șofer în cadrul ÎM „Solemio” SRL în baza unui contract individual de muncă timp de 9 ani de zile, mai exact, în perioada 01 septembrie 1996 – 14 iulie 2005. Din motive necunoscute, această perioadă nu i-a fost introdusă integral în stagiul de cotizare și nu i-au fost plătite

cotizații din cauze neimputabile asiguratului, dar din cauza angajatorului. Neincluderea perioadei menționate în stagiul de cotizare al reclamantului nu este imputabilă acestuia, or nu putea să influențeze sau să supravegheze în nici un fel modul în care angajatorul său prezenta declarațiile persoanelor asigurate la CNAS.

7. Pe parcursul derulării procesului judiciar, reclamantul și-a concretizat cerințele sale, solicitând în consecință obligarea CNAS de a include în stagiul de cotizare a perioadei de muncă 01 ianuarie 1999 – 31 decembrie 2004, or, prin decizia din 26 iulie 2021 o parte din pretențiile reclamantului au fost satisfăcute benevol (anii 1996-1998).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost admisă, fiind anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 3598 din 27 iulie 2021, obligînd Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în stagiul de cotizare a lui Alexei Curcă perioada de muncă de la 01 ianuarie 1999 până la 31 decembrie 2004.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La data de 25 februarie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat. La data de 16 mai 2022 hotărârea motivată a fost notificată recurenteii, iar la data de 23 mai 2022, în termenul legal, a prezentat apel motivat împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

11. În susținerea poziției sale, instanța de apel a menționat pct.pct. 69-70, 88 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, probat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, conform cărora stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit. În urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

12. Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct. 69 alin. (1) din Regulament, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adevăratele, extrasele din ordine, contul personal al

angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

13. Pentru confirmarea stagiului de cotizare se prezintă extrasul din carnetul de muncă. Organele teritoriale de asigurări sociale confruntă extrasul cu originalul, legiferează extrasul, carnetul de muncă fiind restituit titularului după stabilirea pensiei.

14. În ședința de judecată atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a stabilit că Curcă Alexei a prezentat carnetul de muncă (f.d. 8-18), act ce confirmă stagiul de cotizare revendicat, iar organul de asigurări sociale în persoana Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a dat curs cererii reclamantului de reexaminare și includere a stagiului de cotizare și a invocat în suportul poziției sale alegerii care nu rezistă criticii. Or, neinclusiunea perioadei de activitate 01 ianuarie 1999 - 31 decembrie 2004 reflectată în carnetul de muncă, nu poate fi considerată întemeiată în condițiile în care se desprinde cu certitudine perioada de activitate și funcția deținută. Organul de asigurări sociale nu poate priva persoana de dreptul la pensie justificând opinia sa pe motive formale, de altfel, înscrierea sumară despre stagiul de cotizare inclus în carnetul de muncă este considerată dovadă a stagiului de cotizare pentru activitatea realizată (pct. 84 din Regulament).

15. În acest context, instanța de apel a reținut că neprezentarea de către angajator a declarațiilor privind achitarea contribuțiilor de asigurări sociale nu pot fi imputate salariatului, or, responsabilitatea de a vărsa sumele respective și sancțiunile pentru inacțiunile date o poartă în exclusivitate angajatorul.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 08 decembrie 2023 CNAS a depus recurs, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei din 01 noiembrie 2023 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

17. Recurenta a indicat că concluziile instanței de apel expuse în decizie vin în contradicție cu circumstanțele cauzei. A susținut că instanța de apel și prima instanță nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor anexate. A menționat că dat fiind faptul că SRL „Solemio” nu a prezentat declarațiile REV 5 pentru perioada 01.1999 - 12.2004, perioada respectivă nu a fost inclusă la determinarea venitului mediu asigurat.

18. Prin referința din 22 august 2024 intimatul Curcă Alexei a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

19. Art. 245 din Codul administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

20. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 01 noiembrie 2023 și la 28 ianuarie 2024 a notificat părților decizia motivată, iar cererea de recurs a fost depusă la 08 decembrie 2023. În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

21. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

22. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

23. Art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

25. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și

esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

26. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de CNAS conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu conține obiecții de fapt.

29. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

31. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea

uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

33. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

34. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

35. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat